RÉGI FAJTA ÚJ ERÉNYEKKEL – JELEN ÉS JÖVŐ A MAGYARTARKA TENYÉSZTÉSÉBEN

Dr. HÚTH Balázs

tenyésztés- és marketingvezető
Magyartarka Tenyésztők Egyesülete

Szakmai Nap
Szentkirály
2015. június 25.

19300 Bonyhádi Érmes Romel

A fajta szerepe a hazai mezőgazdaságban

A fajta kialakulása és elterjedése egybeesik Magyarország modernizációjával (XIX. sz. második fele) – Darányi Ignác

Meghatározó szerepe volt a mezőgazdaság és az élelmiszeripar modernizálásában (istállózott tartás, tejipari háttér kialakulása).

- Óvári Tejgazdasági Kutatóintézet (1904)
- „tenyésztő egyletek” megalakulása – „törzskönyvelés”
- bikavásárok, tenyészbikák „köztenyésztésbe adása”
- teljesítményvizsgálat megkezdése (1910) – Újhelyi Imre
- a tehenek és a bikák küllemi bírálata (1926) – Wellmann Oszkár

A magyartarka tenyésztése fektette le a modernkori törzskönyvezés és teljesítményvizsgálat alapjait!!!

TENYÉSZTÉSI KONCEPCIÓNK LÉNYEGE

A fajta genetikai képességének fejlesztése (tej, hús, fitnesz, küllem), versenyképességének megőrzése, a tenyésztők anyagi boldogulásának, megélhetésének a biztosítása. A magyartarka fenntartása az utókor számára is.

A magyartarka fajtának akkor is meg kell tudni állni a saját lábán, ha állami szándék hiányában nem jut forrás a védett és veszélyeztetett háziállatfajtáink megőrzésére! (jelenleg ez nem áll fenn, de a közép- és hosszú távú jövőt senki nem ismeri…)

A fenti elvárás a fajta esetében a tenyészcélok (termelés, küllem) világos megfogalmazásán és ezek maradéktalan szakmai végrehajtásán keresztül valósulhat meg!

„KÉZBEN TARTOTT TENYÉSZTÉS”

Az egyesület szakemberei végzik a célpárosításokat,

A tenyészbika-jelölteket az MTE megvásárolja a tenyésztőktől,

A tenyészbikák és a termelt szaporítóanyag az egyesületen keresztül a magyartarka tenyésztő-társadalom tulajdonát képezi.

Spermatermelés, várományos és minősített bikák megőrzése.

Szaporítóanyag értékesítés a Génbank Kft. forgalmazói hálózatán keresztül.

A LAKTÁCIÓS TEJTERMELÉS ÉS A KEK ALAKULÁSA

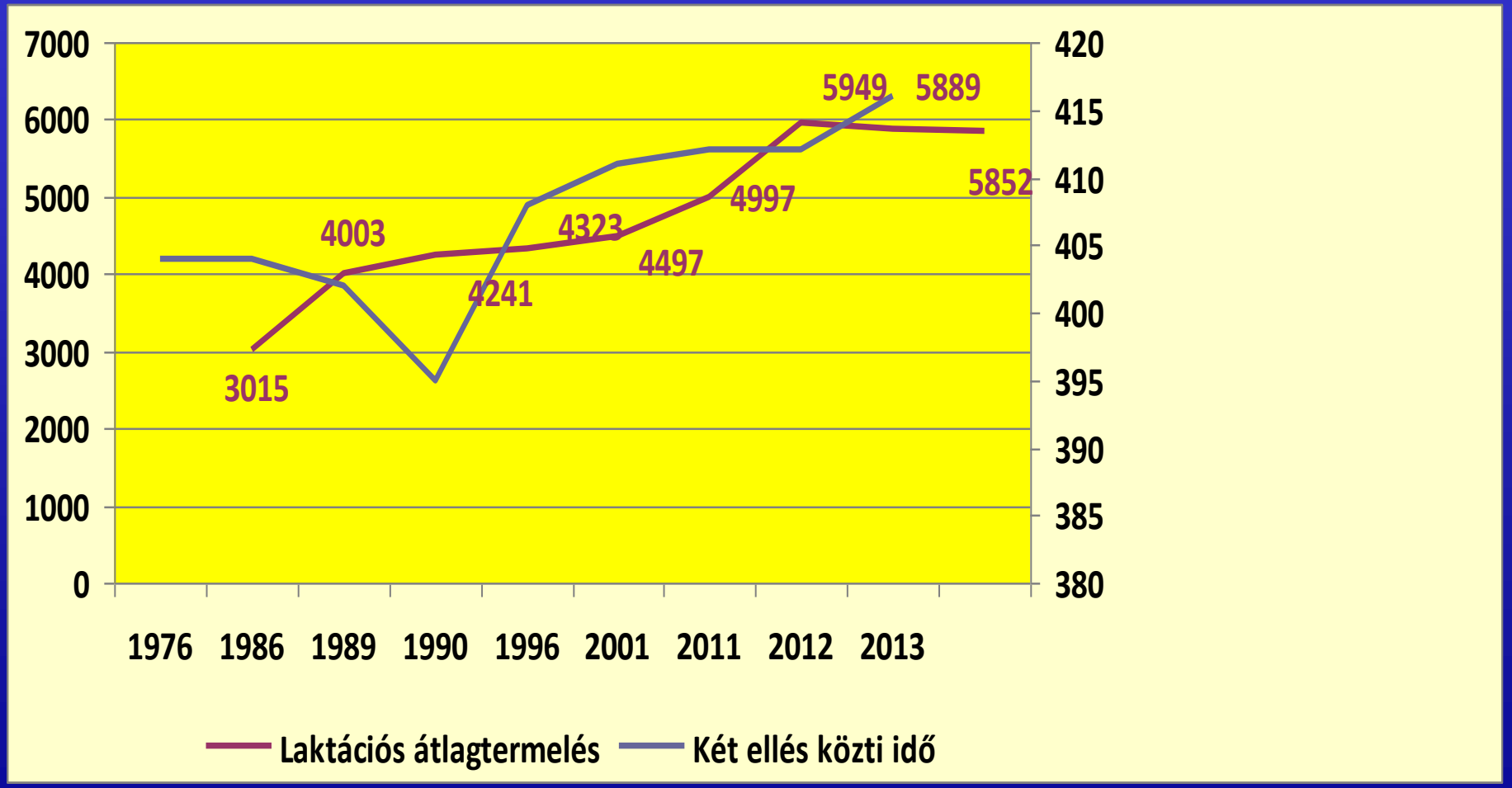

Forrás: országos zárási adatok

A kettőshasznú magyartarka állományok országos laktációs eredménye, 2014.

	tej kg	zsír kg	zsír %	fehérje kg	fehérje %
átlag laktáció 2,7	6061	244	4,02	212	3,50

Forrás: NÉBIH, 2015.

A TOP 3 tenyészet laktációs eredménye, 2014.

	tej kg	zsír kg	zsír %	fehérje kg	fehérje %
Béke Mg. Szöv., Hajdúböszörmény	7565	295,9	3,91	257,4	3,40
Pannónia-Állattenyésztő Kft., Bonyhád	7022	294,5	4,19	251,8	3,59
Húshasznú Szarvasmarha-tenyésztő Bt. , Egyházasrádóci telepe	6440	263,6	4,09	220,6	3,43

Forrás: NÉBIH, 2015.

A TOP 3 tenyészet laktációs eredménye, 2014.
100 alatti tehénlétszám

	tej kg	zsír kg	zsír %	fehérje kg	fehérje %
Juhász Tibor, Nagykónyi	6799	277,4	4,08	224,3	3,30
Tamás Ferencné, Öregcsertő	6694	271	4,05	236,3	3,53
Nemes János, Kakasd	6548	231,8	3,54	222,6	3,40

Forrás: NÉBIH, 2015.

MAGYARTARKA = KETTŐS HASZON

TEJ + HÚS + FITNESZ

TEJTERMELÉS: - magas beltartalom (fehérje + zsír)
- kimagasló biológiai érték

MAGYARTARKA = KETTŐS HASZON

TEJ + HÚS + FITNESZ

HÚSTERMELÉS:
- kimagasló súlygyarapodás
- kiváló vágóérték (izmoltság, vágási %)
- korszerű húsminőség (márványozottság)
- porhanyósság

-Márkázott magyartarka húsprogram –
„TENYÉSZTŐTŐL AZ ASZTALIG”

Magyartarka = garantált minőség itthonról

Célok: - a hazai minőségi marhahús fogyasztás élénkítése,

- a kiváló minőségű magyartarka marhahús széleskörű belföldi megismertetése.

- vidéki munkahelyek biztosítása (nagy kézimunka-igényű, minőségi termékek)

Hazai tenyésztőktől
Hazai feldolgozótól
Hazai vásárlóknak

MAGYARTARKA = KETTŐS HASZON

TEJ + HÚS + FITNESZ

FITNESZ:

- biológiai stabilitás
- hosszú hasznos élettartam
- kimagasló funkcionális küllem
  (tőgy, lábszerkezet, izmoltság, ráma)

A magyartarka bikák tenyészérték trendje születési évük szerint

A kettőshasznosítás nem zsákutca!!!

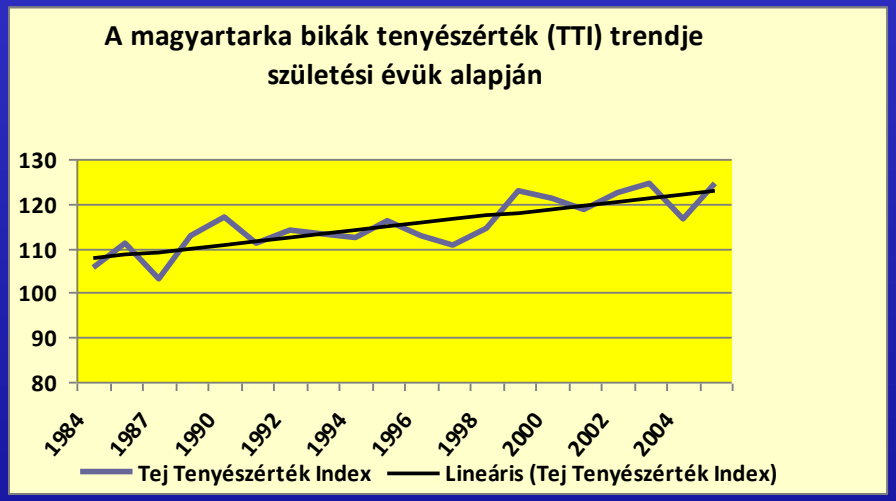

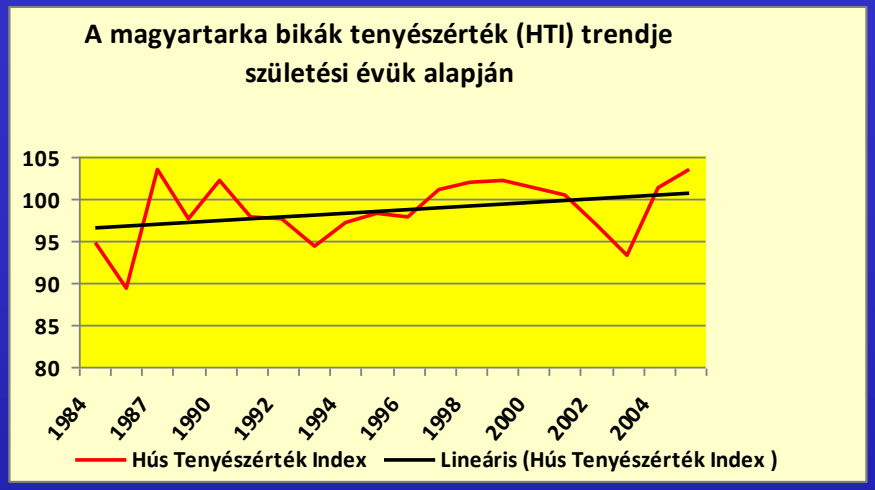

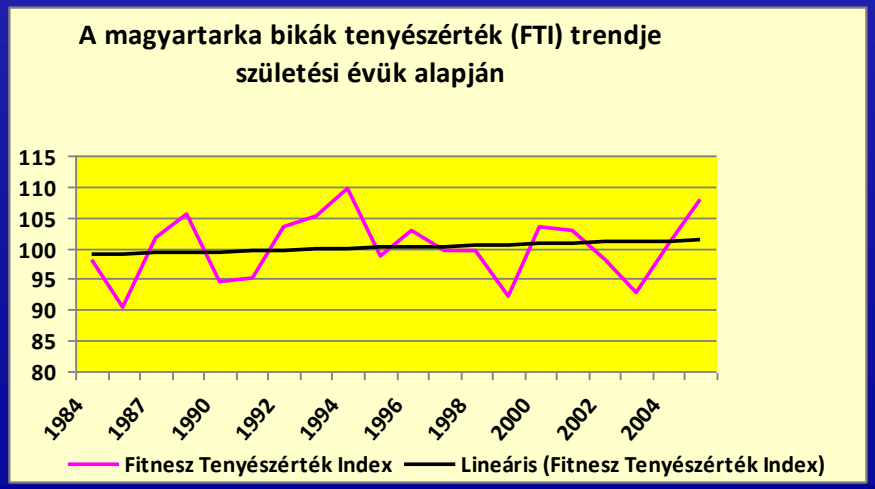

Forrás: Húth – Komlósi (2012)

TEHENEK EGYKOR ÉS NAPJAINKBAN

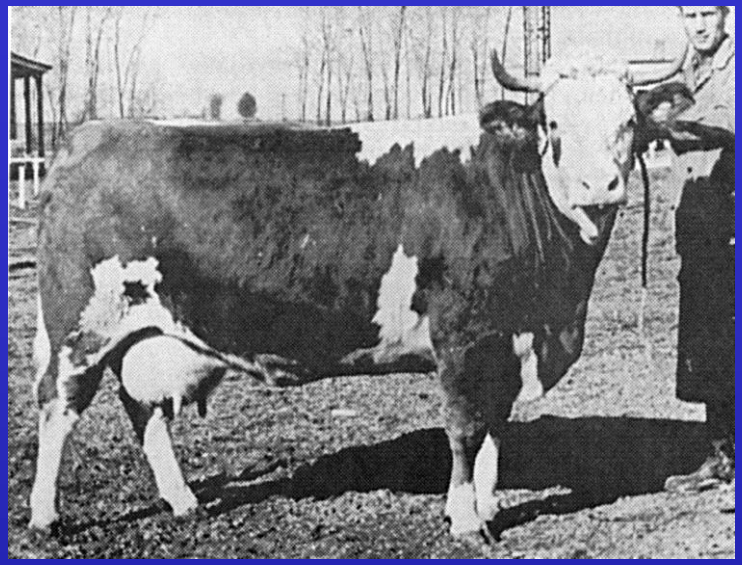

30-as évek

napjainkban

60-as évek

HÍZÓBIKÁK EGYKOR ÉS NAPJAINKBAN

30-as évek

napjainkban

60-as évek

A HÚSHASZNÚ

MAGYARTARKA TENYÉSZTÉS

A húshasznú magyartarka hazánk legnagyobb létszámban tenyésztett húsmarhafajtája

Meghatározó szerepet játszik a természeti környezet megóvásában; a vidék népességmegtartó képességének erősítésében.

Okok:

- Közel négy évtizede következetes húsirányú tenyésztés,
- kiválóan alkalmazkodott a hazai szélsőséges gyepadottságokhoz,
- a hízóalapanyag (borjú), valamint a végtermék (hízóbika) bel- és külpiacon egyaránt magas áron értékesíthető.

A magyartarka tenyésztők javaslatai a szakmai döntéshozókhoz I.

A magyartarka, mint „nemzeti kincs” és veszélyeztetett fajta tenyésztésében / tartásában vegyenek részt az állami fenntartású intézmények (nemzeti parkok, egyetemek, szakiskolák, stb.).

A magyartarka tenyésztők javaslatai a szakmai döntéshozókhoz II.

Az „őshonos és veszélyeztetett fajta támogatás”, valamint a „214 C” rendelet nyújtotta pénzügyi források fenntartása, amelyek elősegítik a kettőshasznosítású aktív populáció bővülését, segítve a fajta megőrzését és fennmaradását.

A magyartarka tenyésztők javaslatai a szakmai döntéshozókhoz III.

A közmédiumokban a magyartarka, mint régi magyar háziállatfajta tenyésztése, az általa előállított minőségi alapanyagok (tej és hús), valamint a belőlük készült kiváló és biztonságos élelmiszerek a továbbiakban is kapják meg a széleskörű nyilvánosságot.

FELHASZNÁLT FÉNYKÉPEK

BOCSOR Géza (1960): A magyartarka marha

KOVÁCS-MESTERHÁZY Zoltán osztályvezető, ŐNPI

MÁTÉ Réka fotóművész, Bonyhád

RÁCZ Adél sajtmester, Ják

Dr. HÚTH Balázs tenyésztés- és marketingvezető, MTE

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!